

de bedoeling om de interpersoonlijke en de cognitieve aspecten van internalisering te integreren binnen een omvattend sociaal-cognitief model.

De vernieuwingsimpulspremie is al vanaf 1 januari dit jaar toegekend. Het onderzoek kan dus snel van start gaan. Op het project van Koole zijn al een onderzoeksassistent en een promovendus aangesteld. Het team zal dit jaar de eerste experimenten gaan uitvoeren. Na verloop van tijd komt er waarschijnlijk nog een tweede promovendus bij. Koole heeft uiteraard erg veel zin om zijn ideeën te gaan onderzoeken. "Door de vernieuwingsimpulspremie ben ik in staat gesteld om me de komende vijf jaar met mijn droomonderzoek bezig te houden", zegt hij.



foto: Rob van Leeuwen

Dr. Sander L. Koole promoveerde op 18 december 2000 aan de Katholieke Universiteit Nijmegen op het proefschrift "Positivity in self-evaluation".

"Is er een link tussen het gemis van een veilige basis en crimineel gedrag?"

Bij kinderen die in hun vroege kinderjaren extreem zijn verwaarloosd en geen mogelijkheden tot hechting hebben gehad, wordt vaak de diagnose 'hechtingsstoornis' gesteld. Ze zouden als gevolg van de vroege ontbering van een veilige basis later niet meer in staat zijn van zo'n basis gebruik te maken. Toch is het momenteel absoluut niet duidelijk of zulke prille jeugdervaringen inderdaad leiden tot onherstelbare schade aan het vermogen tot hechting of tot agressief en crimineel gedrag. Daaraan moet snel iets gebeuren, zei hoogleraar Orthopedagogiek prof. dr. Carlo Schuengel in zijn inaugurele rede, die hij afgelopen 15 december uitsprak in de Aula van de VU. Om kinderen te kunnen opvoeden is veiligheid nodig: een kind moet kunnen terugvallen op een 'sterke en wijze' volwassene. Het heeft die nabijheid van ouderfiguren nodig om te leren functioneren als sociaal wezen. Ook zijn deze personen als het ware de veilige basis van waaruit kinderen de wereld verkennen. Je kunt kinderen echter aanbieden wat je wilt, maar ze moeten er wel voor open staan. Bij hen moet de neiging tot gehechtheid bestaan; de sterke neiging om vooral bij angst, vermoeidheid of ziekte de nabijheid van een specifieke persoon te zoeken.

Schuengel vraagt zich af of het

gemis van een veilige basis in de vroege jeugd en latere hechtings- en gedragsproblemen met elkaar samenhangen. Daarom onderzoekt hij in hoeverre er overlap bestaat tussen het verwerken van sociale informatie en het verwerken van gehechtheidsinformatie. Schuengel: "Het gedrag van agressieve schoolkinderen bijvoorbeeld, is te verklaren uit het feit dat zij vaker dan niet-agressieve kinderen het gedrag van leeftijdsgenoten interpreteren als vijandig. Daarbij komt dat zij als reactie daarop weinig anders kunnen verzinnen dan erop los te slaan. Het is intrigerend om na te gaan of deze afwijkingen ook bestaan in de ouder-kindrelatie en of er verband is met de kwaliteit van de gehechtheidsrelatie."

Andersom kan het model voor sociale informatieverwerking een bijdrage leveren aan het verklaren van problemen in de ouder-kindrelatie. Voor orthopedische hulpverlening is het belangrijk om te weten of de communicatie over gedachten en gevoelens soepel verloopt, of dat ertussen ouders en kind 'een storing op de lijn is'. "Als wij erin slagen communicatie en coördinatie beter meetbaar te maken, voorzie ik grote vooruitgang in onze kennis over diagnostiek, oorzaken en interventiemogelijkheden rond gehechtheidsproblematiek", aldus Schuengel. Momenteel zet Schuengel een onderzoek op naar gezinnen waarin een verhoogd risico bestaat op mishandeling. Dit gebeurt binnen het onlangs opgerichte